

[७.५.२.१८.] श्रुतेः यद्वा विविधमोम अवनं रक्षणम् परममुत्कृष्टं यद्योम नानोप-
द्रवेभ्यः पालनं तत्र स्थापितमिति शेषः ॥ ४२ ॥

अजस्रमिन्दुमरुषं भुरण्युमग्निमीडे पूर्वचित्तिं नमोभिः ।

स पर्वभिर्ऋतुशः कल्पमानो गां मा हिंसीरदिति विराजम् ॥ ४३ ॥

गोशिर अग्नेय्यामुपदधाति अरुमग्निमीडे स्तौमि ईड स्तुतौ । कीदृशमजस्रम-
नुपक्षीणम् इन्दुमिदि परमैश्वर्ये इन्दतीतीन्दुः ऐश्वर्योपितं यद्वा उन्दी क्लेदे उनति
क्लेदयति जनमनांसीतीन्दुः उन्देरिच्छादेरिति [उण० १.१२.] कुप्रत्ययादीकारौ (९) ।
अरुषं रोषरहितं यद्वा अरुर्मर्म मर्मस्थानीयं रक्षस्यम् आराध्यमित्यर्थः । पूर्वचित्तिं
पूर्वैर्महर्षिभिः चित्तिं चेत्तव्यम् (१०) । नमोभिरन्नैर्भुरण्युं भर्तारं सर्वेषां पोष्टारम् ।
हे अग्ने एवं स्तूयमानः स त्वं गामुपधीयमानां मा हिंसीः मा जह्नु । कीदृशीम-
दितिमखण्डितामदीनां वा विराजं विविधं राजमानाम् दुग्धदानाद्गौर्विराट् तस्यै
श्रुतं तस्यै शर इति [३.३.३.२.] दशवीर्याभिप्रायं विराट्वम् । कीदृशः त्वं पर्वभिः
पश्चिष्टकाभिरमावास्यादिपर्वभिर्वा ऋतुशः ऋतौ-ऋतौ कल्पमानः कर्माणि सम्या-
दयन् ॥ ४३ ॥

वद्वत्रीं वष्टुर्वरुणस्य नाभिमविं जज्ञानाऽ रजसः परस्मात् ।

मह्नीऽ साहस्रीमसुरस्य मायामग्ने मा हिंसीः परमे व्योमन् ॥ ४४ ॥

वायव्येऽविशिर उपदधाति । हे अग्ने परमे व्योमन् उत्कृष्टे रक्षणस्थाने स्था-
पितामविं मा हिंसीः । कीदृशीं वष्टुः वृषाणां निर्मातुर्देवस्यानुग्रहाद्वद्वत्रीं वृणोति
कम्बलादिना हृदयति लोकानिति वद्वत्री ताम् । वरुणस्य नाभिं नाभिस्थानी-
यां नाभिवद्रक्षणीयाम् वारुणी त्वाष्ट्री चाविः । परस्माद्रजसः दिव्यूपाह्नोकाज्ज्ञानं
जायमानम् श्रोत्रं वै परमऽ रजो दिशो वै श्रोत्रं दिशः परमऽ रज इति [७.५.२.
२०.] श्रुतेः यद्वा परस्माद्रजसः (११) प्रजापते रजोगुणाज्जायमानाम् । मह्नीं मह-
तीम् । साहस्रीं सहस्रमूल्याहं सहस्रोपकारक्षमां वा । असुरस्य मायामसवः प्रा-
णा विद्यन्ते यस्य सोऽसुरः मत्वर्थे रः प्राणवतो मायां प्रज्ञां मीयते ज्ञायतेऽनया
माया प्रज्ञा प्राणिनां प्रज्ञाप्रदमित्यर्थः ॥ ४४ ॥